

1962

BALANDIS

Nr. 4

eglutė

vaikų laikraštėlis

BALANDIS
1962

TURINYS

	psl.
Kristus prisikėlė — D. Nauragytė . . .	3
Prie žemėlapių — Linvydas Inga . . .	4
Velykų margučiai — Jonas Minelga . .	7
Ko trūksta šiame paveiksle?	8
Nedažytas margutis — N. Butkienė . .	9
Paukšteli! — Stasė Slavinskienė . . .	12
Geroji širdis — Vanda Frankienė . . .	13
Mergaitės ir peteliškė — Stasys Jakštas	15
Meletėlė ir margutis	16
Meškiukai — El. G-ė	18
Patarlės	19
Algis ir Alytė	20
Ar žinai	21
Arkivyskupas Mečislovas Reinys . . .	22
Senieji lizdai — Janina Narūnė	24
Linksmiau	25
Truputį pagalvok	26
Eibė mįslių — prisiuntė Pr. Alšėnas . .	27
Lietsargio galvosūkis	28
Pas skaitytojus	29
Galvosūkių atsakymai	30
Mūsų kūryba	31
Šventės ir vardinės — St. Yla ir A. Salys	32

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINIS-
TRUOJA Nekaltai Pradėtosios
Marijos Seserys

Prenumerata metams — \$4.00,
atskiras numeris 40 centų. Pini-
gus, užsakymus, adresų pakeiti-
mus ir raštus prašome siųsti ir
visais redakcijos ir administra-
cijos reikalais kreiptis:

"EGLUTĖ",

Immaculate Conception Convent,
R. F. D. 2,
Putnam, Connecticut

ILIUSTRACIJOS

Eglė Muliolienė — psl. 1, 32.
P. Osmolskis — 3, 6, 7, 12, 15,
19, 24, 25, 27, 30, 31.
Ses. M. Kristina — 4, 8, 11, 14.
Aldona Simutyte — 16-17.
E. Imbrasaitė — 20, 22, 23.
J. C. Penney Co. foto — 21.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR.
Magazine for children. Publish-
ed monthly except July and
August, by the Lithuanian Cul-
tural Institute. Office of Pub-
lication, Immaculate Conception
Convent, R. F. D. 2, Putnam,
Connecticut. Subscription \$4.00
yearly. Single copy 40¢. Entered
as second class matter March
27, 1952, Putnam, Connecticut,
under the act of March 3, 1879.

IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut

KRISTUS PRISIKĖLĖ

D. Nauragytė

- Velykos, Velykos! – prabilo laukai,
pilni jau gėlių pirmutinių.
- Velykos! – pragydo linksmi vyturiai,
mirkėdami saulės žydrynėj.
- Velykos! čiurlena upelis sraunus,
kalbėdams mažai plaštakėlei.
- Velykos! man šnabžda vėjelis laukų,
tai Kristus šiandien prisikėlė!

SVEIKI SULAUKE
ŠVENTŲ VELYKŲ!

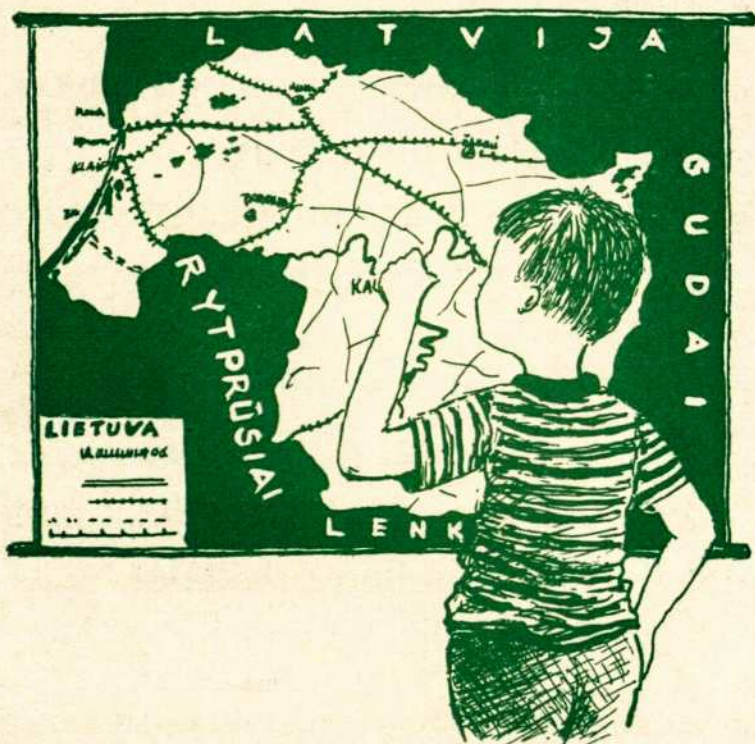

PRIE ŽEMĖLAPIO

Linvydas Inga

Mano kambaryje kabo didžiulis Lietuvos žemėlapis. Nurodyti didesni miestai ir upės.

Vieną vakarą Gintas ilgai į tą žemėlapi žiūrėjo, kažką po nosim murmėjo ir bakšnojo pirštu.

— Ko ten jieškai? — atsisukęs paklausiau.

— Žiūriu, kur kryžiuočiai plaukė?

— Kryžiuočiai? — nustebau. — O kam tau jų prireikė? Tie vokiečiai riteriai seniai jau sužlugo.

— Taip, tete, aš žinau. Bet jie prieš 600 metų sudegino Kauną, atplaukę Nemunu. Štai, čia! — badė pirštu žemėlapi.

Priėjau ir aš prie žemėlapi. Gintas laikė pirštu užspaudęs Nemuno ir Neries santaką.

— Būdamas mokinuku, aš toje vietoje maudžiausi, — aiškinau Gintui. — Laipiojau ir po pilies griuvėsius. Jie buvo jau nutolę nuo Neries kranto. Upės srovė nusigrauzė toliau. Seniau pilis stovėjo upės krante. Kai vokiečiai puolė, vienas bokštas griuvo į Nerį.

— O kas, tete, Kauno pilį statė?

— Tikrų žinių nėra. Manoma, kad kunigaikštis Kęstutis. Pilis buvo mūrinė ir labai tvirta. Ji turėjo vokiečiam pastoti kelią toliau veržtis į Lietuvą. Dėl to jie pilį ir užpuolė, atplaukę Nemunu iš vakarų. Plaukė tris dienas.

— Tai dėl ko lietuviai nepuolė kryžiuočių, kai jie plaukė Nemunu? Galėjo akmenimis apmėtyti, strėlėmis apšaudyti.

— Galimas daiktas, kad lietuviai taip ir darė, bet kryžiuočiai tada buvo geriau ginkluoti ir jų buvo daug. Jie ilgai ruošėsi tam puolimui. Buvo pasitalkinę pagalbon Vakarų Europos riterius — vokiečius, prancūzus, italus, anglus. Jiem taip pat padėjo vokiečiai kalavinkai iš Rygos. Lietuviams sunku buvo sulaikyti tokią jėgą, nors ir priešinosi. Tada užsidarė pilyje ir gynėsi. Kova truko ištisą mėnesį.

— Tai per tiek laiko galėjo susirinkti daugiau lietuvių ir vokiečius atmušti. Aš būčiau...

— Žinau, Gintai, tu būtum ėjęs ir kovojęs, bet tavęs tada dar nebuvo. Ir ką tu būtum vienas padaręs?

— Ne vienas, tete, su kitais.

— Tai žinok, Gintai, tie kiti tada nesėdėjo rankas sudėję. Su savo vyrais buvo atvykę Algirdas ir Kęstutis, bet jie negalėjo prie apsuptos pilies priėti. Vokiečių riterių buvo suplaukusių labai daug. Jiem galėjo priešintis tiktai pilies vyrai su Vaidotu, Kęstučio sūnumi. Ir jie labai narsiai gynėsi, kol pilies sienos buvo pralaužtos, pilis padegta. Kai matė, kad negalės jau atsilaikyti, lietuviai patys padeginėjo pilį tose vietose, kur vokiečiai buvo įlindę, ir griovė ant jų sienas. Daug žuvo vokiečių ir daug lietuvių. Nelaisvėn buvo paimtas tiktai Vaidotas su 36 vyrais.

— O kur tada buvo Vytautas? — staiga paklausė Gintas.

— Yra pasakojimas, kad jisai su savo tėvu Kęstučiu buvo netoli pilies, Nemuno krante, augštumoje, ir matė, kaip pilis degė. Sakoma, kad Vytautas, tada dar buvo tik kokių 12 metų berniukas, prisiekė vokiečiam atkeršyti, kai užaugs. Ir jis tai padarė Žalgirio mūšyje, o Kauno pilį atstatė. Ji buvo labai gražiai iš vidaus įrengta. Vytautas toje pilyje dažnai sustodavo ir gyvendavo. Dabar tik griuvėsiai belikę. Gal nori pamatyti?

— Ne, tete, aš mačiau.

— O aš noriu pamatyti, — pasigirdo Gilės balsas. — Aš noriu...

— Kad tu nežinai, ko nori, — pašiepė ją Gintas. — Eik sau! Iš kur čia atsiradai?

— Tete, Gintas mane stumia! Aš noriu pamatyti, — spraudėsi Gilė prie žemėlapio.

— Tu čia, Gilele, nieko nematysi. Mes kalbėjome, kaip vokiečiai Kauno pilį sugriovė. Nubėk apačion ir atnešk Lietuvos albumą, aš tau parodysiu, apie ką mes kalbėjome.

Gilelė bėgte nubėgo laiptais, vos neparvirtusi, kai mūsų katinas Pėdas pasipynė jai po kojomis. Gintas pritūpęs glostė Pėdą ir man kalbėjo:

— Tete, aš parašysiu apie Kauno pilies sugriovimą šeštadieninei mokyklai.

— Gerai, Gintai, — pagyriau. — Bet ar tu tiksliai žinai, kada tai įvyko.

— Žinau, prieš 600 metų per Velykas. Taip mokytoja sakė.

— Tai tu dar pridėk, kad vokiečiai išsirengė į tą žygį 1362 kovo 13. Tris dienas plaukė Nemunu. Paskui dvi savaites stiprinosi prie Kauno pilies ir ją pradėjo pulti tiktai kovo 29. Tada buvo gavėnia. Smarkiausios kovos prie pilies buvo Didžiąją Savaitę. Pilis sugriauta balandžio 16, Didįjį Šeštadienį. Velykų dieną, atlaikę pamaldas, vokiečiai pasitraukė, išsivedę nelaisvėn narsų pilies gynėją Vaidotą ir 36 jo vyrus.

— O kas, tete, pilį vėl sugriovė, kai ji buvo atstatyta?

— Rusai, po 300 metų. Jie tada daug Lietuvos miestų sudegino ir daug pilių sugriovė. Tai buvo labai baisios dienos Lietuvai...

Staiga apačioje pasigirdo baisus bildesys.

— Kas ten atsitiko?! — pasigirdo mamos balsas.

— Tetė liepė! — atsiliepė Gilė.

Mudu su Gintu pasileidome laiptais žemyn. Salione iš lentynų buvo išbirusi visa rietuvė knygų.

— Ką tu čia darai, Gile? — barėsi atsiradusi mama. — Kas tau liepė?

— Tetė, surasi albumą. Bet jo čia nėra.

— O čia kas? — ištraukė Gintas iš kitos lentynos.

— O kam jums reikia? — klausė mama.

— Mes kalbėjome apie Kauno pilį, — aiškinau. — Sėsk čia, Gilele, aš tau parodysiu.

VELYKŲ MARGUČIAI

Jonas Minelga

Po eglaitė, po žalia,
Kiškis dažo margučius,
Ir dainuoja, tra-lia-lia!
Prisiminęs vaikučius.

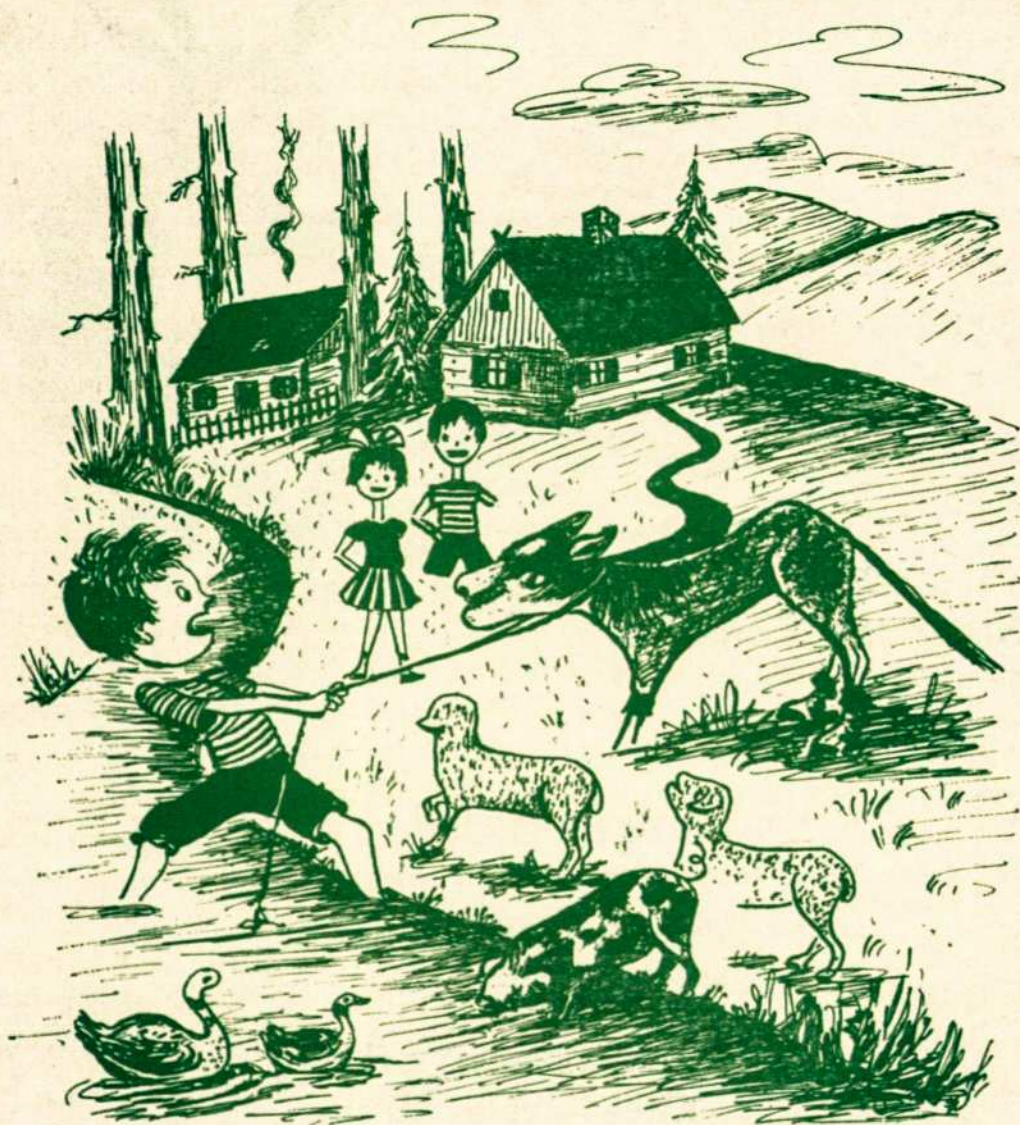
— Va, kraitelėj du šimtai,
Visą dieną juos dažiau.
Ir per naktį aš, — rimtai,
Nudažysiu nemažiau!

Vienas puošias mėlynai,
Kitas — rūtos šakele.
Tulpės, mėtos, žirginai,
Ties saulyte apvalia.

Dzimdzi - drimdzi, vai kū-kū!
Tai bus linksmas, — per duris,
Su margučiais iš laukų
Dėdė kiškis įsiris!

KO TRŪKSTA ŠIAME PAVEIKSLE?

Menininkė, kuri piešė šį paveikslą, nesuspėjo jį pilnai užbaigti. Gerai įsižiūrėkite ir pastebėsite, kad dar daug dalykų trūksta. Ar galite papildyti šį piešinį?

NEDAŽYTAS MARGUTIS

N. Butkienė

— Ki-ke-ri-kai! Eikite čia, vištelės! Ki-ke-ri-kai!

— Ko-ko-ko, ko-ko-ko. Kas atsitiko? Kas atsitiko? — bėgdamos iš visų pusių vištos stengėsi viena kitą pralenk-
ti. Bet viena jų kažin už ką užsikabino su kojyte ir sustojo. Nuo skausmo nepajėgė toliau bėgti. Bet kaip tikra višta, ji nepraleido progos palesti aplink savęs.

— Ki-ke-ri-kai! — dar smarkiau suriko gaidys.

Šiame kieme jis buvo vienintelis gaidys. Jis labai didžiavosi savo grožiu. O didžiutis jis tikrai turėjo kuo. Jo galvą puošė didelė raudona skiauterė, o jo uodega buvo pagražinta įvairių spalvų blizgančiomis plunksnomis.

Sužeista višta, išgirdus gaidžio pakartotiną kvietimą, pamėgino atsikelti, bet kojytė vėl smarkiai suskaudėjo ir vištytė vėl pritūpė.

— Eik čia, tu rudaplunksne. Kas tau atsitiko? Mažai tu jau verta. Net tavo kiaušiniai rudos spalvos, nevisur tinka. O dabar ir šlubuoti pradėjai!

Gaidys, paniekinančiai pažiūrėjęs į nelaimingą vištą, suplasnojo sparnais ir pradėjo kalbėti. Bet rudaplunksnė višta nepasidavė ir, nors lėtai, atropojo prie susirinkusių aplink gaidį vištų ir atsisėdo netoli gaidžio, kad geriau girdėti apie ką jis kalbės.

— Štai koks reikalas, — pradėjo gaidys. — Neužilgo ateis žmonėms didelė šventė, Velykos. Žmonės dabar mažiau valgo kiaušinių, jie juos renka Velykoms. Gražiai nudažyti kiaušiniai vadinasi margučiais, kurie puošia velykinį stalą. O vaikai lenktyniauja — kurio margutis didesnis ir gražesnis. Per šventes žmonės dalinasi margučiais, kaip dovanomis. Tad žiūrėkite, vištelės, nedarykite sau gėdos! Dėkite didelius ir gražius kiaušinius. Ki-ke-ri-kai, — užbaigė savo kalbą gaidys.

— Ko-ko-ko! Jam tai smagu, daug reikalauti, — supyko vištelės. — Mes negalime Dievui užsakyti. Kokius kiaušinius Jis mums dovanos, tokie ir bus.

— Tikra tiesa, — apsidžiaugė rudaplunksnė. — Aš gi nekalta, kad mano kiaušiniai nebalti, bet rudi. Juk ir žmonės ne vienodos spalvos: lietuviai balti, negrai juodi, o japonai geltoni.

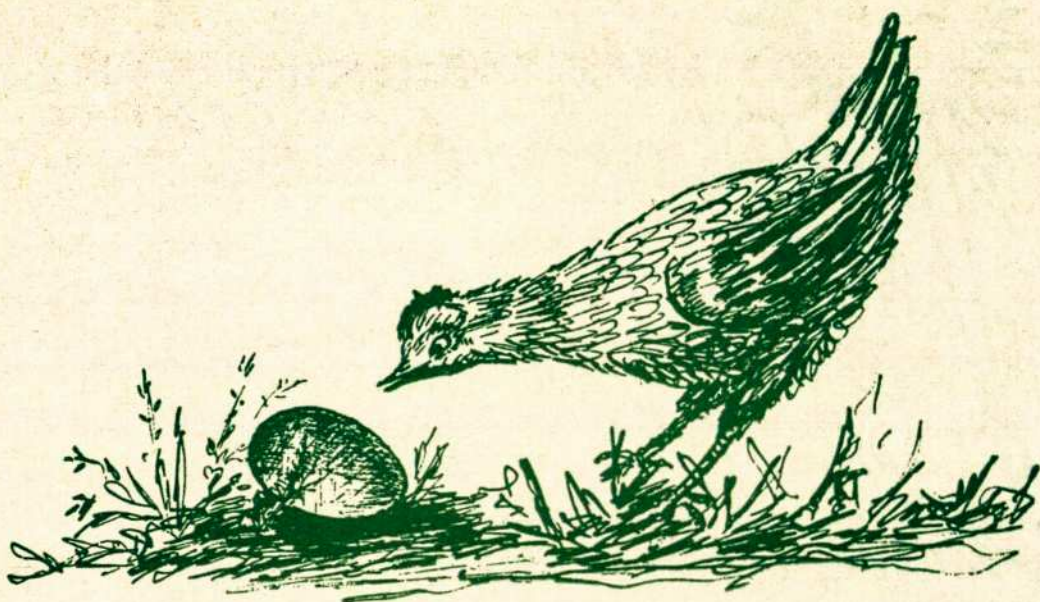
Išgirdę vištų triukšmą, atbėgo šeimininkų vaikai Birutė ir Vytukas, jieškoti kiaušinių.

— Žiūrėk, kokį aš didelį baltą kiaušinį suradau, — džiaugėsi Vytukas. — Jei jį išmarginsime gražiomis spalvomis, tikrai gausime pirmą prizą.

Gaila jo dažyti. Mama jį tikrai paims nunešti pašvęsti į bažnyčią.

— Jieškokime toliau, gal dar kitą tokį surasime, — pasakė Vytukas, gailėdamas, kad turi atiduoti radinį.

Tyliai sėdėjo rudaplunksnė kampelyje. Jai skaudu, kad jos kiaušiniai ne balti, bet rudi, mažai vertingi Velykų margučiams. Bet ji džiaugėsi, kad nors tokius gali padėti, nes ji girdėjo, kad tos vištelės, kurios negali dėti kiaušinių, žmonės atrinkdavo, išimdavo iš vištidės ir kur tai nunešdavo. Ir tos vištelės niekuomet atgal negrįždavo. Porą kartų vištelė net nugirdo vaikų kalbą apie skanią vištų sriubą. Bet ką tai reiškia, rudaplunksnė nežinojo. Taip giliai susimąsčius, vištelė netyčia padėjo naują kiaušinį. Atsikėlus ji atidžiai pažiūrėjo į jį. Jai savas kiaušinis buvo mielas, nors ir rudas.

Tuo metu Birutė su Vytuku pastebėjo jos kiaušinį ir pribėgo paimti.

— Žiūrėk, Vytukai, — pasakė Birutė, paėmus kiaušinį. — Koks didelis kiaušinis ir kokios gražios rudos spalvos! Jo ir dažyti nereikia.

— Ko-ko-ko, ko-ko-ko! — išgirdus jų kalbą džiaugsmingai suriko rudaplunksnė. — Klausykite visi! Aš padėjau patį gražiausią kiaušinį pasaulyje, patį didžiausią šiame kieme. Ko-ko-ko, ko-ko-ko!

— Ko tu čia tokį triukšmą pakėlei? — paklausė jos atsisėdęs ant tvoros žvirbliukas.

— Aš padėjau gražiausią pasauly kiaušinį. Gražesnį už visų kitų mūsų vištų kiaušinius. Jo ir dažyti nereikia, jis yra gimęs margučiu.

— Pelėda irgi giria savo vaikus, — pašiepiamai atsakė žvirblis.

Bet višta jo neklausė. Ji net išbėgo už tvoros pranešti visai gatvei apie savo laimę...

Laikas greit bėgo ir laukiamos Velykos atėjo. Mamytės triūsė, kepė visokius velykinius pyragaičius. Vaikai dažė kiaušinius ir tuos margučius dėjo į krepšiuką. Birutė ir Vytukas, baigę marginti savo kiaušinius, pastatė krepšiuką ant palangės.

PAUKŠTELI!

Stasė Slavinskienė

Lankoje purienos
Pavasariu kvepia,
Parskriski, paukšteli,
Tu į savo kraštą!

Čia saulė motulė
Ir žali kalneliai,
O dangaus žydrynė,
Sparnus augšтын kelia...

Vaikščiodamos pro šalį lango, vištytės džiaugiasi, kad jų kiaušiniai tapo margučiais.

Atėjo ir rudaplunksnė pasižiūrėti margučių. Ji žinojo, kad ji savo kiaušinį lengvai pažins. Jis vienintelis buvo rudas ir turėjo likti nedažytas. Bet kai ji ^{pa}nekėlė augšтын savo galvutės, ji niekaip tarp įvairiaspalvių margučių negalėjo surasti savo kiaušinio.

— Turbūt vaikai mano kiaušinį, kaip patį gražiausią, padėjo atskirai, — pagalvojo vištytė. — Kitoms Velykoms aš išperėsiu iš savo kiaušinių viščiukus, kurie pasveikins visus vaikučius

su ŠVENTOMIS VELYKOMIS.

GEROJI ŠIRDIS

Vanda Frankienė

(Tęsinys)

— Tu sergi, seneli?! — sušunka išsigandusi Danutė.

— Et nieko, vaikeli. Truputį peršalau, — atsako jis ir dreba, menku apsiaustėliu teužsivilkęs. Senas, žilas, aklas. Danutei suspaudžia širdį.

“Nejaugi jis neturi šiltų drabužių?” — paklausia ji mintyje pati savęs ir pačiupinėja savo šiltą apsiaustuką. Net nusimauna vilnones pirštines. Pažvelgia į šiltus batukus. O senelio rankos be pirštinių, pamėlynavusios. Kažkokiu skuduru apvyniotas jo kaklas. Ir jis kosti ir kosti. Ji nieko nebesako. Padeda suskaičiuoti pinigus, paglosto Lokį ir paprašo senelį, kad eitų namo.

Senelis nueina. O Danutė stovi keistai susimąsčiusi. Net ašara nurieda jos veideliu. Pagaliau ji nusišypso ir skubiai bėga namų link.

Įbėgusi į virtuvę, ji be žodžių apkabina savo mamą, tėvui puola į glėbį. Po to nusiskubina į savo kambarį.

Abu tėveliai stovi nustebę Danutės meilumu ir didelio džiaugsmo nušviestu jos veideliu. O ji, štai, grįžta į virtuvę ir, laikydama rankose rausvąją kiaulytę, sušunka:

— Tėveliai, pažiūrėkit! — Numeta žemėn kiaulytę, kuri beregint sudūžta. Virtuvėje ant grindų pabyra pinigai. Danutė juos renka juokdamasi. Paskui, sukrovusi juos ant stalo, skaičiuoja. Va, jau ir žino, kiek:

— Keturiolika dolerių ir trisdešimt penki centai!

— Na, matai, dukrele, kiek daug susitaupai pinigų! Jau galėsi nusipirkti mėsą suknele, — sako motina.

— O kiek gi ji kainuoja? — paklausia tėvelis.

— Dvylika dolerių, tėtuliuk. O aš, va, turiu daug daugiau, — džiaugiasi Danutė. — Rytoj pamatysit: grįšiu namo su pirkiniais. Būsit nustebinti. — Šypsosi, džiaugiasi ir myluoja tėvelius.

Kitą dieną Danutė sugrįžo tiesiai iš mokyklos namo ir padėjo ant stalo didelę dėžę. O jos veidelis buvo laimės apšviestas.

Ir koks begalinis buvo tėvų nustebimas, kai, atidarius dėžę, jie pamatė, užuot melsvos suknelės, šiltą, vilnonį vyrišką megstinį, šiltą šaliką, pirštines ir žieminę kepurę.

— Tai aklaJam seneliui, kad daugiau nebešaltų ir nebesirgtų, — pasakė Danutė. O suknelei susitaupysiu dar...

Sukrovusi viską atgal į dėžę, ji nuskubėjo pas senelį. Apvilko jį šiltu megstiniu, užmovė pirštines, aprišo kaklą šiltu šaliku, užsodino ant galvos žieminę kepurę ir meiliai tarė:

— Mano seneli, bus tau dabar šilta. Daugiau jau nebesirgsi ir žinosi, kad nesi vienui vienas pasaulyje. Aš tavimi rūpinsiuos.

Senelis verkė iš džiaugsmo ir, meilingai apkabinęs gerąją Danutę, dėkojo. Lokys šokinėjo ir laižė Danutės rankes. O iš dangaus augštybių nematomas Dievulis laimino gerąją mergaitę.

MERGAITĖS IR PETELIŠKĖ

Stasys Jakštas

Mes būrelyje prie miško
Žaidėme tryse:
Žiūrim, supas peteliškė
Oro vilnyse.

Aš sakau, kad mano bus —
Parnešiu ją į namus...
Vaiva taria: — Skris pas mus
Į darželio kilimus...
Rasa sako, nesiliaus,
Kol plaštakės nepagaus...

Peteliškė lingu - lingu —
Dingo iš akių.
Aš tarp draugų stebuklingų
Stoviu ir verkiu...

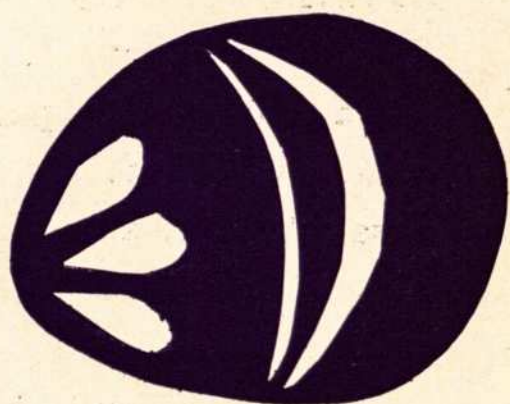
Sugrįžusi namo, Danutė rado savo kambarėlyje ant kėdės gražiai padėtą melsvąją suknelę — tėvelių dovaną gerajai dukrelei už gerą, kilnią jos širdį.

Daug džiaugsmo ir laimės atsirado jų namuose. Nes kur geri vaikai gyvena, ten neregima palaima aukso sparnais apgaubia šeimos židinį ir džiaugsmas tenai viešpatuoja.

meletėlė ir margutis

Meletėlė
Mažytėlė
nusiteikusi liūdnei:

čia nėra gimtų namučių,
nei tokių gražių margučių,
kaip tenai...

Štai margutis nematytas,
toks didžiulis, išrašytas!

Ai, ai, ai!

Tai gerai!

Kai paimti negaliu,
tai parisiu takeliu.

aldona.62

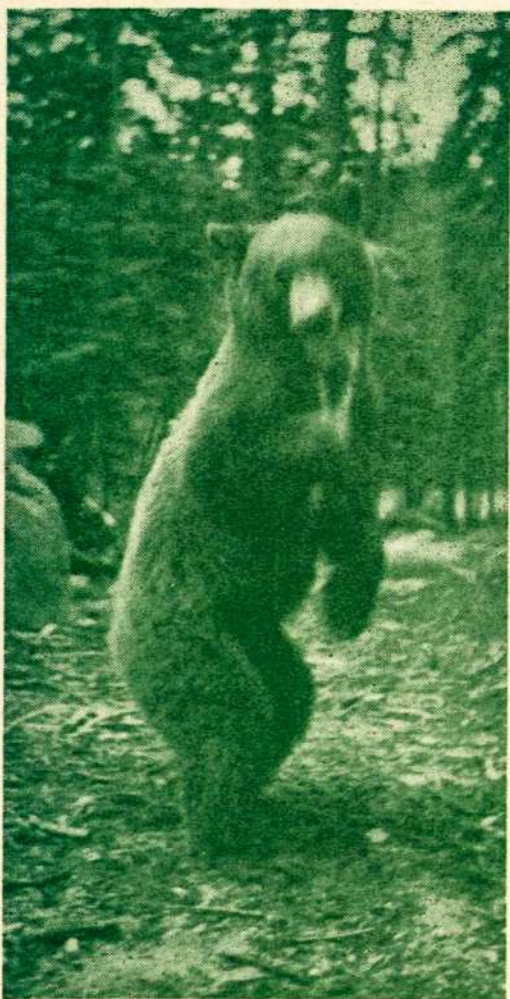
Nuo kalniuko pasirito.
Ai, kas bus,
jei suduš?
Jau nerasiu tokio kito!

Kai sudužo tas margutis,
išsirito toks kiškutis
ir, mergaitės išsigandęs,
ėmė bėgti, kaip apspangęs.

O mažytė
Meletėlė
pasibudus
atsikėlė.
Buvo sapnas
nematytas.
O dabar —
VELYKŲ RYTAS!

MEŠKIUKAI

El. Gė

Gyvenu dabar Kalifornijoje — beveik kasdien besišypsančios saulės, kalnų, dykumų, sodų, gražiausių miestų ir pasakiškų miškų krašte. Kartą teko stovyklauti Yosemite nacionaliniame parke. Nacionaliniais parkais Amerikoje vadina valstybės saugojamus žemės plotus, pasižyminčius savo grožiu. Ten nevalia statyti namų, kirsti medžių, ar šiaip naikinti augalų: visi ten pasitaikę gyvūnėliai yra globojami, esant reikalui, žmogaus maitinami; todėl jie yra jaukūs, nesislepia nuo parko lankytojų.

Atvykome vėlai; vos suspėjome išsitempti palapines, kai ėmė temti, o buvome pavargę po ilgos kelionės. Taigi užkandę kiek, tuoj sugulėm miegoti. Krepšis su maistu liko stovėti ant sukalto šalia palapinės staliuko. Lietaus, atrodė, nebus, o vagių tikrai čia nėra! Bet kodėl parko prižiūrėtojas pakartotinai patarė maistą laikyti gerai užrakintoje spintoje, kurią rasime šalia ugniakuro?

Anksti rytą pažadino mane sausų šakelių traškėjimas, popieriaus čeržėjimas ir tikrai įtartinas čepsėjimas. Kas ten galėtų būti? Pašokau iš guolio, apsigaubiau ir einu žiūrėti. Ogi meškų šeima — meška su dviem meškiukais — tupinti ant stalo ir baigianti doroti visa, kas buvo maišeliuose. Laimė, kad daugumas produktų buvo konservų pa-

vidale, skardinėse. Net ir mane pamatę, meškiukai neišsigando ir ramiai tęsė savo "darbą".

Dabar įsitikinome, kad visus valgomus dalykus tikrai reikia laikyti iš storų lentų sukaltoje spintoje. O šiukšles ir maisto liekanas, jei nenori jų rasti išmėtytų po visą rajoną, reikia tuoj sudeginti ar įmesti į tam tikslui įrengtą sandarų kubilą — jas randa ir savaip sutvarko meškos.

Nuėję kiek toliau pasivaikščioti, sutikome dar vieną tokį "draugą" ir visą būrelį stirnų. Mano anūkė atkišo joms duonos. Stirniukės apsižvalgė, pauostinėjo ir įsitikinusios, kad joms tikrai negresia pavojus, atėjo arčiau ir davėsi iš rankos šeriamos.

PATARLĖS

Tik neturtingieji patiria džiaugsmo, kai gali kam padėti.
Neapykanta — yra bailio kerštas.

Sunkiausiai yra groti antruoju smuiku.

Kas ars — nepavargs, kas vogs — nepralobs.

Neparduok kailinių iki dar ne pavasaris.

Badas ir pyktis — keičia pasaulį.

Laikrodis nuolat kartoja, laikas niekad negrižta.

Karžygiai miršta, bet jų idėjos — niekados.

Gyvename laisvėje, dėl kurios daugelis yra mirę.

Garbė už pinigus neperkama, bet gali būti parduodama.

Jaunimą, kuris praleidžia atostogas namie, galima rasti
visur, išskyrus namuose.

ALGIS IR ALYTĖ

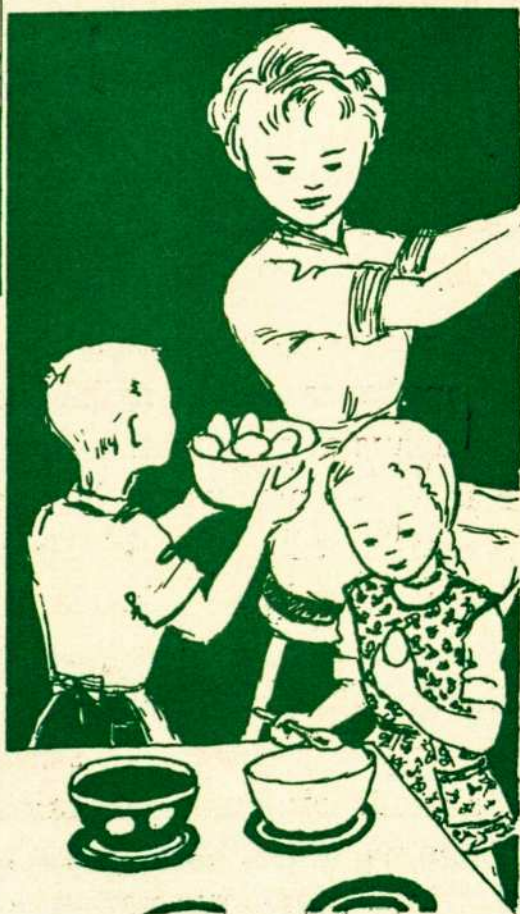

Štai pavasaris jau čia
Ir Velykos taip arti!
Smarkiai dirba mūs mamytė —
Reik namus tvarkyt, valyti.

Mes padėsime, kiek tik galime:
Sienas plaunam, langus valom.
Jai vienai būt persunku —
Dirbkime visi kartu!

Mama verda kiaušinius,
O mes dažom margučius.
Skaisčiom spalvom nudažysim,
Dailiais raštais išrašysim.

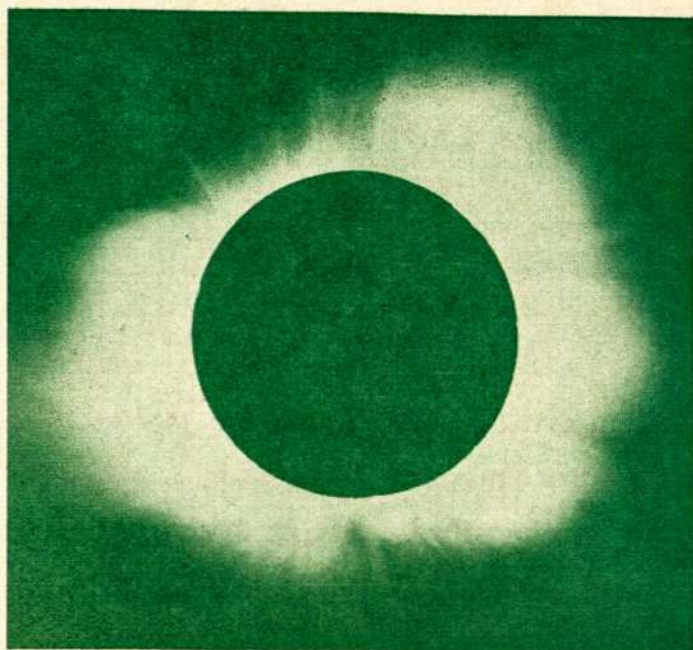
Puošim rūtos šakele,
Saule, ažuolo gile.
Net zuikučiai pavydės,
Mūs margučius, kai regės!

AR ŽINAI . . .

Apie saulę?

Mūsų saulė nėra tokia didelė, palyginus su žvaigždėmis. Daugelis žvaigždžių, kurias naktį mato me, yra už

saulę didesnės. Bet palyginus su mūsų žeme, saulė tikrai atrodo didelė. Tik sudėjus 1,300,000 mūsų žemės dydžio planetų, gautume planetą to paties dydžio, kaip saulė. Nors saulė yra degančių dujų kamuolys, ir žinom, kad dujos yra labai lengvos, bet saulės svoris yra 332,000 kartų didesnis už mūsų žemės. Ir jei mes patys galėtume į saulę nukeliauti ir ten pasisverti, mes svertume 28 kartus daugiau, negu dabar būdami ant žemės. Bet nemanykime, kad tokia kelionė kada nors bus įmanoma, nes ant saulės paviršiaus karštis yra 10,000 laipsnių F., o viduj, 35,000,000 laipsnių. Dėl šio pasakiško karščio saulė taip šviečia: iš jos gauname 6,000,000 kartų daugiau šviesos, kaip iš visų žvaigždžių kartu, nes žvaigždės yra labai toli.

Be saulės, mes žemės gyventojai neturėtume nei šilumos nei šviesos. Nuo amžių pradžios, daugelis pagonių tautų garbino saulę, nes suprato savo priklausomumą nuo jos. Kartą Julijus Ciesorius nugalejo savo laukinius priešus be kovos, nes saulės užtemimas juos išgąsdino. Ir 1805 m. saulė padėjo Napoleonui laimėti Austerlitz'o mūšį, stauga prasiverždama pro rūkus.

Modernioje kalboje yra nemaža klaidingų išsireiškimų apie saulę: sakome, kad "užteka", "nusileidžia" ir "keliauja per dangų", nors žinome, kad ne saulė aplink žemę, bet žemė aplink saulę keliauja.

ARKIVYSKUPAS

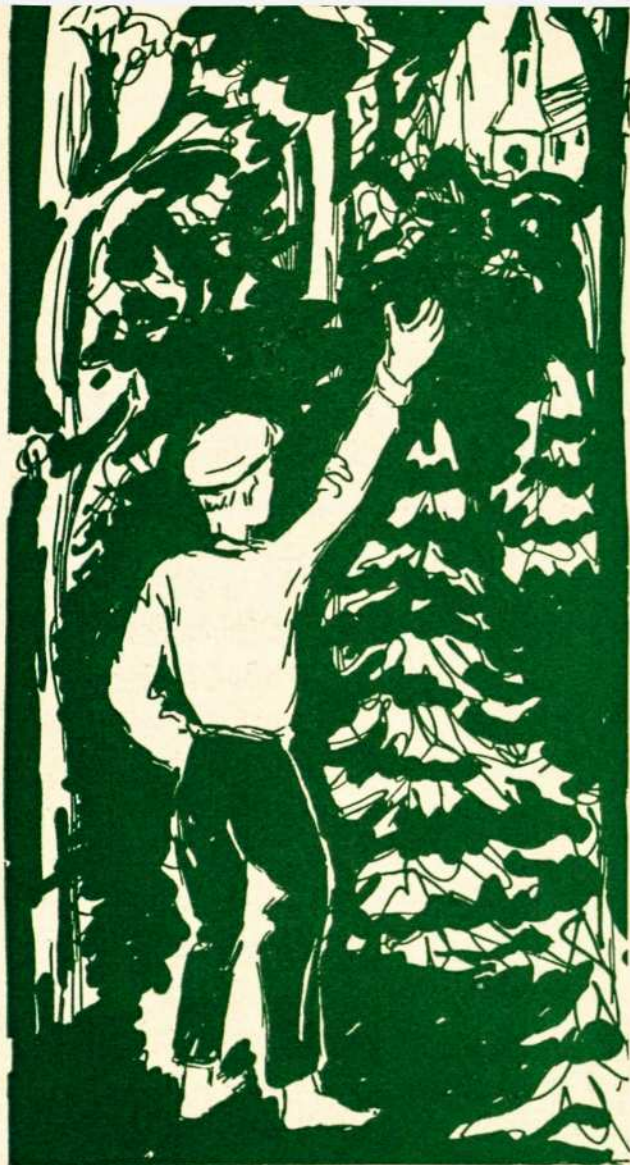
MEČISLOVAS REINYS

Vyskupas Mečislovas Reinyš gerai žino, kad "religijos laisvė" komunistų okupuotoje Lietuvoje yra grynas melas. Ne, jis nepasirašys to rašto, nežiūrint, kad dėl to jam tektų ir numirti. Tačiau, ar jo pasipriešinimas padės? Ar jis nepažįsta jų klastos? Ar jie patys neparašys to rašto ir nepadės po juo jo parašo?

Vyskupo širdį suspaudė skausmas. Jis nebijo kentėti, nebijo nei mirti.

1920 metais komunistai suareštavo jį ir įmetė į Polocko kalėjimą. Tada jis buvo dar jaunas Vilniaus seminarijos profesorius. Mirtis jo nebaugino... Bet komunistai dar tais pačiais metais nuvežė jį į mišką ir paleido.

Ilgai jis ten klaidžiojo, kol priėjo miško pakraštį. Tolumoje matyti bažnyčios bokštas — jo gimtojo miestelio bažnyčios bokštas!

Praėjo daugel metų. 1940 m. Mečislovas Reinys — mūsų sostinės vyriausias ganytojas, arkivyskupas. Ruošia paskaitas, sako pamokslus, rašo mokslo knygas. Darbo įkaršty jis net nepastebi, kad į jo kambarį įsiveržia raudonųjų komunistų agentai, policininkai. Leidžia pasiimti tik svarbiausius daiktus ir tuoj išsiveda.

Nuo to laiko nieks jo jau nebematė. Tik vėliau iš grįžusių amerikiečių karių belaisvių pasaulis sužinojo, kad su jais tame pačiame kaulėjime, Rusijos gilumoje sunkią kalinio dalią nešė garbingasis, švelnios sielos arkivyskupas Reinys ir po ilgesnių kankinimų mirė kankinio mirtimi.

SENIEJI LIZDAI

Janina Narūnė

Toli, toli, už marių ir už vandenynų yra mažytis mūsų kraštas, kuris vadinasi LIETUVA. Tame krašte užaugo mūsų mamytės ir tėveliai; tenai visi lietuviškai šneka.

Pavasari, kai saulė ima šildyti, medžių pumpurai ima sprogti, gležni lapeliai išsivinioja ir paskleidžia malonų kvapą. Suželia, sužydi pievos margiausiais žiedais. Tokį tat gražų pavasarį atskrenda paukščiai iš šiltų kraštų. Jie grįžta į savo tėvynę, ten, kur paliko jų lizdai. Jie gerai žino kelią. Jis ir ilgas, ir vargingas: per marias, vandenynus, per augštus kalnus. Tačiau jie vistiek skrenda į savąjį kraštą, skrenda namo. Jie suranda ir pasiekia savo senuosius lizdus.

Maži lietuviukai juos pasitinka dideliu džiaugsmu. Pirmiesiems svečiams — špokams jie paruošia mažus namelius — įkylėlius ir juos įkelia į medį tarp šakų. Ten apsigyvenę špokai gražiai švilpauja, savo giesmeles švilpinėja ir nuo medžių kilmelaite ir vabzdžius rankioja.

Miškuose užkūkuoja raibos gegutės: ku-ku! Laukuose, augštai padangėse linksmai sučirena vieversėliai. Su-

čiulba paukščiai įvairiais balsais. O vakarais iki vėlybos nakties suokia lakštingalos, paskleisdamos reto gražumo trėles, tik klausykis!

Per vasarą Lietuvoje paukščiai išperi mažyčius paukštelius, kuriuos maitina ir užaugina. Iki rudens paukščiai ne tik užauga, bet ir sustiprėja ir išmoksta gerai skraidyti. Rudens šaltoms ir šlapioms dienoms užėjus, paukščiai - giedorėliai ruošiasi ir vėl į ilgą kelionę...

Jie išskrenda į pietus, kur šiltesnis oras, kur jie gali maitintis ir gyventi. Betgi neilgam! Jie pasako lietuviukams "iki pasimatymo"! — tai yra iki atinančio pavasario, kada jie ir vėl sugrįš į Lietuvą. Jie mielai atskrenda ir vėl į savo senus lizdus. Pamiltos savo tėvynės neapleidžia, kol gyvena.

LINKSMIAU

Jonukas atidžiai stebi, kaip klebonas prie bažnyčios bando pataisyti tvorą, kaldamas lenteles.

Suintriguotas vaiko dėmesiu, klebonas paklausė:

— Ar tu nori išmokti vinis kalti?

— Ne, klebone, aš norėčiau išgirsti, ką pasakysite, kai sau per pirštus su plaktuku suduosite!...

Mokytoja visaip stengiasi sustiprinti atsilikusio mokinuko pasitikėjimą savim. Ji ragina:

— Tik pagalvok, mano mažyti, ką tu geriau už kitus, net už mane, galėtum padaryti?

Po ilgos pertraukos ir gilaus galvojojimo, lėtas berniukas, pagaliau, atsiliepia:

— Panele mokytoja, ar manau, kad galiu geriau už tamstą paskaičiuoti savo paties raštą...

Mama pamatė, kad jos dvejų metų mergytė ryja smėlį. Parsitempė mergaitę namo ir privertė išgerti kelis puodelius vandens. Mergaitė susirgo. Tada pašaukė daktarą ir išsigandusi klausia, ką toliau daryti?

— Ponia, darykite viską, kad mergaitė kelių valandų laikotarpyje nenurytų cemento miltelių...

Mokytojas pasakoja apie suradimą gravitacijos dėsnio:

— Sir Isaac Newton gulėjo po obelimi ir žiūrėjo į viršų. Obuolys nukrito jam ant galvos. Ir iš to — jis sukombinavo teoriją apie žemės traukimą. Ar tai nėra nuostabu?

— Taip, bet jei jis būtų sėdėjęs mokykloje ir žiūrėjęs tik į knygas, kaip mes, tai nebūtų nieko išradęs, — paaikškino vienas mokinyss...

TRUPUTĮ PAGALVOK

LAPĖ GUDRUOLĖ

Susitiko lokys lapė.

— Kur leki, sesute? — paklausė lokys.

— Namų, — atsakė lapė. — Kiškis štai porą morkų davė, bėgu sriubos išsivirti.

— Ir aš einu namų, — tarė lokys. — Ir man kiškis morkų davė. Keturias morkas. Sumaniau ir aš sriubos išsivirti.

Lapė buvo gudri. Išgirdusi, kad lokys turi morkų daugiau už ją, sako:

— Žinai ką, brole, virkime drauge sriubą?

Lokys sutiko. Surinko jie sausų žabarų, sukrovė lauzą ir išsivirė sriubos. Žiūri — lekia gervė.

— Labą dieną, — tarė ji, pamačiusi lokį ir lapę. — Ką aš matau? Rodos, rengiatės sriubos pasrėbti? Gal ir mane pavaišinsite?

— Mat, kokia gudruolė! — atsakė lapė. — O ką tu mums duosi?

— Galėčiau žuvies duoti, — pasiūlė gervė.

Žvėrys sutiko. Susedo jie rateliu aplink puodą. Padalino sriubą ir joje buvusias morkas į tris dalis ir papietavo. Gervė padėjo šešias žuvytes ir nulėkė.

Lapė gudruolė sako lokiui:

— Pasidalinkime lygiomis: tau trys ir man trys žuvytės.

Lokys pagalvojo pagalvojo ir tarė:

— Atrodo, kad taip būtų ne visai teisingai: juk aš daviau keturias morkas sriubai, o tu tik dvi. Iš viso buvo šešios morkos. Žuvyčių taip pat šešios. Tad ir jas reikia teisingai padalinti: man keturios, o tau dvi.

Nors lapė ir priešinosi, bet turėjo nusileisti. Pasidalino žuvelės taip, kaip lokys norėjo.

O dabar lapė visiems giriasi, kad ji lokį vistiek gudriai apstačiusi.

O kaip jūs manote, ar teisingai lapė pasidalino su lokiu žuvelės? Jei ne, tai kiek ji turėjo gauti žuvelių ir kiek lokys?

(Atsakymas psl. 30)

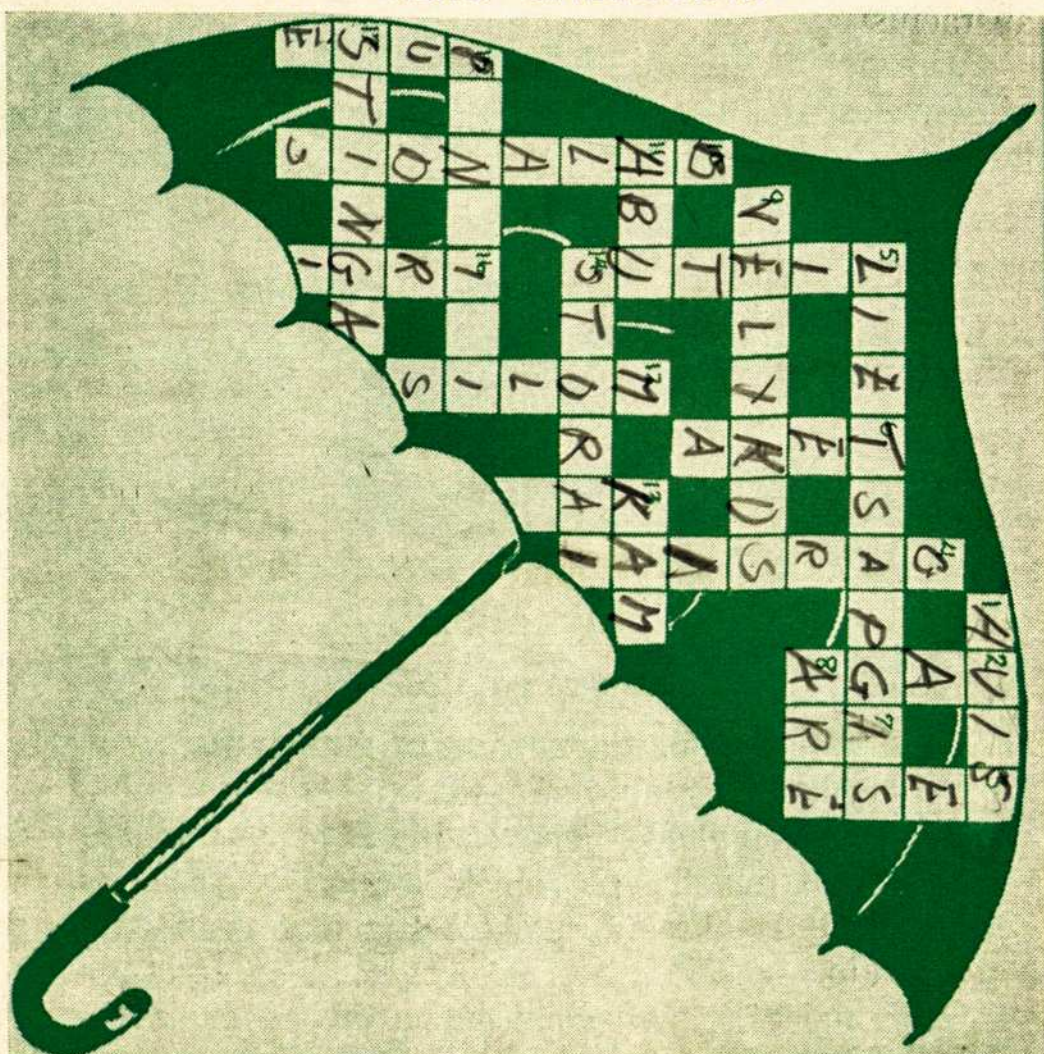
EIBĖ MĖSLIŲ

Prisiuntė Pr. Alšėnas

1. Stovi kampe avilaitis, nepavežtų kumelaitis.
2. Peilis pjausto, kraujo nė lašo.
3. Kertuota pagalvėlė, nepavežama ir nepanešama.
4. Mėlynai kirminėliai po žemėm lando.
5. Perkūnas trinktelėjo, trobelė sugriuvo, vaikeliai išbyrėjo.
6. Graži mergelė, cimboliški drabužiai, adverniška kalbelė.
7. Augšta laiba mergelė, pirma žmogaus pabėginėja.
8. Balta statinė, raudonas volelis.
9. Ažuolėlis, gražuonėlis, viršum medžio saulė teka.
10. Ant vieno pavadžio devynis žirgus veda.
11. Mano tėvas turi lygius laukus, tuose laukuose — ažuolas, tame ažuole — dvylika šakų, ant kiekvienos šakos — keturios šakelės.
12. Vienas lieja, antras — geria, trečias — auga.
13. Balta drobulė visą svieta užgulė.
14. Be adatos susiūtas, be peilio suardytas.
15. Nei šertas, nei girdytas, o diena dienon tunka.

(Atsakymai psl. 30).

LIETSARGIO GALVOSŪKIS

Žemyn:

1. Naminis gyvulys, laikomas mėsciai ir vilnoms.
5. Išskeptiamas prietaisas nuo lietaus arba saulės prisidengti (skėtis).
8. Aš ariau, tu arei, jis
9. Kristaus Prisikėlimo šventė.
11. Vienas ir kitas.
13. Kada (.... aš ėjau).
14. Priešinga žodžiui "plonai".
15. Grandinės, varžtai.
17. Trūksta.

Skersai:

2. Upės vandens tekėjimo vieta, arimo griovelis.
3. Sesuo, sesutė.
4. Priešinga žodžiui "tyliai".
5. Iš didelio debesio mažas....
6. Sruvena (upelis).
7. Jungtukas.
10. Ketvirtasis mėnuo.
12. Žemė, iš kurios daro plytas ir indus.
13. Kas, ko,, ką, kuo.
15. Viena iš dviejų lygių dalių.
16. Taip pat (Aš eisiu).

PAS SKAITYTOJUS

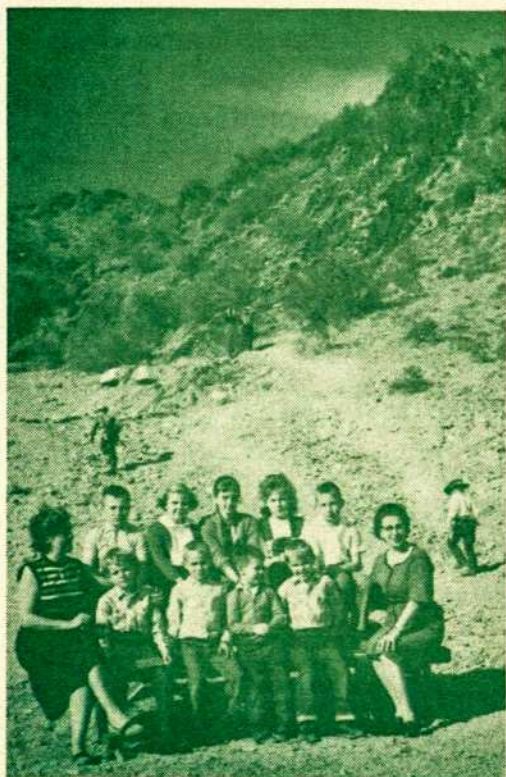
PHOENIX, ARIZONA

*Gražios pastangos
mokyklai išsilaikyti*

Phoenixe, Ariz. turbūt veikia pati mažiausia lietuviška mokykla. Ją lanko devyni mokiniai — tai visas ten esamų lietuvių prieauglis. Mokyklos vieta kas šeštadienį keičiasi: iš eilės tėvų namuose, kur vaikai pertraukos metu mamų ir pavalgydinami.

Mokyklos vedėja Emilija Josen, kuri ne tik mokina vaikus, bet ir pasirūpina jų suvežimu, o jei kas negali, tai pati vaikus atveža, kad tik visi susirinktų. Šios gražios mokyklos vedėjos pastangos reikia tikėtis ir gražių vaisių atneš.

K.

LOS ANGELES, CALIF.

*Amerikiečiams pasakoju
apie Lietuvą*

Angliškoje mokykloje turėjome gerą mokytoją. Ji mums leisdavo atsinešti į klasę visokius dalykėlius. Kai kurie vaikai atnešdavo į mokyklą varlių, mažų gyvulėlių kaušelių. Tai ir aš nutariau kai ką nunešti į klasę. Aš turiu tokių dalykų, kokių kiti vaikai negali turėti. Man teta iš Sibiro atsiuntė tris drambliukus. Kita teta iš Lietuvos atsiuntė mažą medinę klumpą, išrašytą lietuviškais raštais ir papuoštą mažų gintaro gabalėliu, lietuvišką piniginę ir juostą.

Vieną dieną visus tuos dalykus aš nunešiau į mokyklą.

Kai atnešiau prie stalelio, mokytoja ir mokiniai pradėjo manęs klausinėti, kur aš juos gavau, ką jie reiškia ir t. t. Aš viską papasakojau, ką aš žinojau.

Kitą kartą aš nunešiau lietuviškus sidabrinus penkis litus ir paaiškinau, kad už šitą mažą pinigėlį buvo galima nupirkti šimtą kiaušinių. Aš taip pat nunešiau Jono K. Kario parašytą knygą "Nepriklausomos Lietuvos pinigai". Lietuviškų pinigų nuotraukos visiems patiko.

Phoenix, Arizona mokykla po pamokų gamtoje. Iš kairės: laikinai talkininkavusi K. Kodaitienė; mokiniai: A. Nakas, A. Budriūnas, D. Padalis, K. Nakas, mokyklos vedėja Em. Josen. II eil.: R. Budriūnas, L. Bekaitė, N. Sinkutė, E. Baranauskaitė, E. Budriūnas.

Vėl kitą kartą aš nunešiau mokytojai parodyti "Selected Lithuanian Short Stories". Mokytoja pavartė knygą ir paprašė, kad aš iš jos ką nors paskaityčiau. Aš paskaiciau Antano Vaičiulaičio "The Golden Slipper". Tą pasaką aš buvau skaičiusi kelis kartus lietuviškai iš knygos "Auksinė kurpelė". O, aš tiesiog sušilau beskaitydama. Visa klasė pasakos klausėsi. Man buvo smagu, kad mokytojai ir mokiniams patiko lietuviška pasaka.

Praėjo mokslo metai. Atkeliavo pavasaris. Atėjo laikas atsiveikinti su mokykla, mokiniais ir mokytoja. Paskutinę dieną prieš atostogas savo mylimai mokytojai padovanojau Dr. A. Šapokos knygą "Lithuania Through the Ages".

Už kelių dienų gavau laiškutį. Žiūriu, rašo Miss Wyatt. Ji, žinoma, rašė angliškai. Išvertus į lietuvių kalbą, laiškas buvo toks:

Miela Daina,

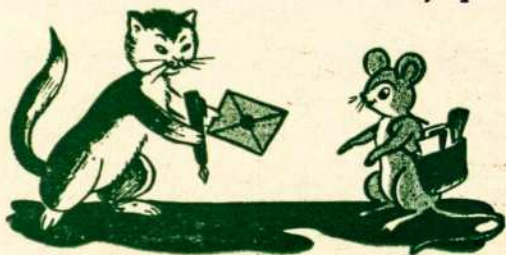
Ačiū už knygą apie Lietuvą. Aš dabar turėsiu daug laiko ir galėsiu paskaityti knygą nuo pradžios iki galo. Iliustracijos yra labai gražios. Ji visada puoš mano biblioteką.

Aš linkiu tau labai linksmy atostogų. Mes vėl pasimatysime naujų mokslo metų pradžioje. Prašau užbėgti manęs atlankyti.

(Miss) Frances Wyatt

Gal ir kiti lietuviai vaikučiai galėtų savo draugus kitataučius supažindinti su Lietuva?

Daina Kojelytė

Didžiai Gerbiama Sesele,

Nepaprastai nudžiugau gavusi Jūsų pranešimą, kad mano apsakymėlis "Algučio sapnas" laimėjo konkurse premiją.

Labai didelis ačiū Jums ir Vertinimo Komisijai. Pasistengsiu ir toliau gerai mokytis ir mylėti savo tėvelių gimtąją kalbą.

Kunigui dr. Prunskiui parašiau, kaip mokėjau, padėkos laiškėlį.

Iš mano gautų konkurso pinigų siunčiu Jums 5 dol. "Eglutei" paremti.

Labai Jums dėkinga

Danutė Bruškytė,

Chicago, Illinois

GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

Truputį pagalvok: psl. 26. — Lapė gudruolė: Lapė ir lokys žuvelės pasidalino neteisingai, nes su sriuba lapė atsiėmė ir savo dvi morkas, o gervė suvalgė lokio morkas. Taigi, lokiui ir turėjo tekti visos jos duotos žuvelės.

Mislės: psl. 27. — Krosnis; 2. kiaušinis; 3. šulinys; 4. akėčios; 5. žirnius kuilia; 6. kregždė; 7. šluota; 8. žąsis; 9. jurginas; 10. žirnio ankštis; 11. metai su 12 mėnesių, mėnesiai — po keturias savaites; 12. lietų, žemė, žolė; 13. sniegas; 14. ledas; 15. ledas.

Lietsargio galvosūkis: psl. 28. — Skersai: 1. avis, 5. lietsargis, 8. arė, 9. Velykos, 11. abu, 13. kai, 14. storai, 15. pančiai, 17. stinga. Žemyn: 2. vaga, 3. sesė, 4. garsiai, 5. lietus, 6. teka, 7. ir, 10. balandis, 12. molis, 13. kam, 15. pusė, 16. irgi.

MŪSŲ KŪRYBA

PAVASARIS IŠAUŠO...

Pavasaris išaušo,
Nes šaltis jau nusprogo: —
Vargonais gieda paukščiai
Miškuos, laukuos, ant stogo...
Ir aš giedoti eisiu
Lėlytę pasiėmus,
Ir kepsiu jai ragaiši
Į saulę atsirėmus...

*Rita Šmigelskytė,
16-to Vasario Gimn. mokinė*

EILĖRAŠTUKAS

Lyja lietus, sninga sniegas,
Šviečia saulė, vėjas pučia,
O namely mes dainuojam
daineles
Ir dar šokam polkutes.

*Rasytė Degutytė, 7 m.
Chicago, Ill. 2 sk. mokinė*

KALĖDOS

Jėzus gulėjo ant šieno mažam
tvartely,
Pas Jį atėjo piemenėliai su avi-
nėliais,
Angelai giedojo ir trys Karaliai
atjojo
Ir davė dovanų Šventam Kūdi-
kėliui.

*Laimutis Degutis, 8 m.
3-čio skyriaus mokinys*

Mielos Seselės,

Dėkoju už "Eglutę" ir prašau,
kad ji dar ilgai mane lankytų.
Konkurse laimėtais pinigais aš
noriu ir kitus pradžiuginti, todėl
juos paskirstau šitaip:

5 dol. senelei Lietuvoje;

5 dol. tetai Jadzei Lietuvoje;

4 dol. siunčiu už "Eglutę" 1962
m.; už 4 dol. prašau siųsti "Eglu-
tę", kokiam neturtingam berniu-
kui ar mergaitei (gal Vokietijoje);
2 dol. Jums, Seselės.

Už likusius pinigus aš išsigysiu
kokį naudingą daiktą.

Linkiu Jums, Seselės, ir visiems
"Eglutės" skaitytojams laimingų
metų ir noriu, kad "Eglutė" vi-
sada žaliuotų.

Jūsų
*Daina Kojelytė,
Los Angeles, California*

Miela Eglute,

Man labiausiai patinka spęs-
ti uždavinius ir spėti mįsles. Man
patinka daug ir kitų pasakų irgi.
Aš ir mano sesutė turim pilną
spintą kitų knygų, bet "Eglučių"
daugiausia.

*Saulė Mažeikaitė, 7 m.
Toronto, Ontario*

Miela Eglute,

Aš esu 11 metų ir gyvenu Los
Angeles mieste. Labai mėgstu
skaityti "Eglutę", ypatingai mįs-
les ir juokus. Visada nekantriai
laukiu sekančio numerio. Linkiu
"Eglutei" gražiai ir ilgai gyvuoti.

Jūsų
Eglutė Motiejūnaitė

Balandžio ŠVENTĖS ir VARDINĖS

ALP 1785
Larch

1. Melitas, Teodora / Ringaudas, Dainora
2. Pranciškus iš Pauloš, Teodozija / Ankodas, Varda
3. Ričardas, Agapė / Vytenis, Rimtautė
4. Izidorius, Aletė / Algardas, Eglė
5. Vincentas Ferreris, Krescencija / Rimvydas, Žygintė
6. Genardas, Platonė / Daugirutis, Žintė
7. Gibardas, Uršulina / Minvydas, Kina
8. Redemptas, Julija / Girtautas, Mata
9. Reginaldas, Kasilda / Aurimas, Dalia
10. Paladas / Mintautas, Agna
11. Leonas didysis, Godeberta / Vykintas, Daugaila
12. Damijonas, Vizija / Jovirdas, Jūraitė
13. Hermenegildas, Agatėnė / Mindaugas, Algaudė
14. Justinas, Lidvina / Visvaldas, Vainila
15. VERBU SEKMADIENIS
Laurentinas, Bazilisa / Ginibutas, Vaidotė
16. Kajus / Svirgantas, Nygaila
17. Anicetas, Vandas / Dravenis, Sirvilė
18. Galdinas, Agija / Sudvinas, Nomėga
19. DIDYSIS KETVIRTADIENIS
Sokratas, Ursmaras / Eirimas, Lazduona
20. DIDYSIS PENKTADIENIS
Teonas, Adalaras / Gostautas, Aneida
21. DIDYSIS ŠEŠTADIENIS
Anzelmas, Konradas / Milgedas, Argėla
22. VELYKOS
Soteris, Senorina / Josbutas, Narūna
23. Jurgis, Adalbertas / Daugaudas, Rodvilė
24. Fidelis, Bova / Valimantas, Grožvyda
25. Morkus, Mela / Tolmantas, Žada
26. Kletas, Alda / Girdivydas, Vandra
27. Petras Kanizijus, Zita / Gotautas, Aušra
28. Povilas nuo Kryžiaus, Valerija / Vygantas, Vaiga
29. Petras Veronietis, Ava / Vaitenis, Ginvilė
30. Kotryna Sienietė, Genistas / Virbutas, Venta

EGLUTĖ sveikina visus, kurie švenčia vardinę!

9/189348